

Pedagogisch beleidsplan kinderdagverblijf het Kinderhuys

Voorwoord

In dit pedagogisch beleidsplan maken wij duidelijk waar wij - kinderdagverblijf het Kinderhuys - voor staan als het gaat om ons pedagogische klimaat en het pedagogisch handelen van de groepsleiding. Goede, pedagogisch verantwoorde kinderopvang is veel meer dan het puur opvangen van kinderen op die momenten dat ouders andere bezigheden hebben en daarom hun kinderen toevertrouwen aan de opvang. Wij vinden het belangrijk dat volwassenen en kinderen, zowel onderling als met elkaar, respectvol omgaan. Groepsleiding onderkent het potentieel van ieder kind en gaat sociaal emotionele relaties met de kinderen aan die zowel recht doen aan ieder individueel kind als aan de groep. We leggen de nadruk op de mogelijkheden en de kwaliteiten van de kinderen. Alle kinderen hebben kwaliteiten die door ons, volwassenen, maar ook door het samen zijn met andere kinderen worden herkend, ontwikkeld en bevestigd. De meerwaarde van kinderopvang komt voort uit het samen zijn met anderen, het leren van en met elkaar, waarbij tevens het individuele kind gezien wordt. Via de (lokale) oudercommissie kunt u een bijdrage leveren en meedenken over het pedagogisch beleidsplan en andere inhoudelijke onderwerpen.

Inhoud

Inleiding.....	2
Identiteit	2
De kinderdagverblijven en sociale veiligheid	2
Sociale competenties	2
Emotionele veiligheid op het kinderdagverblijf	3
Normen en waarden	3
Persoonlijke competenties.....	4
Veiligheid, gezondheid en welzijn	4
Groepsindeling	5
Activiteiten.....	7
Buitenspelen	7
Eten.....	7
Slapen.....	7
Het pedagogisch werkplan	8

Inleiding

In dit pedagogisch beleidsplan beschrijven we hoe we binnen kinderdagverblijf het Kinderhuys met kinderen omgaan. We beschrijven welke mogelijkheden we creëren en bieden voor de ontwikkeling van persoonlijke en sociale competenties van de kinderen. Ook wordt de wijze waarop wij de sociale en emotionele veiligheid van kinderen waarborgen beschreven, evenals de manier waarop wij normen en waarden aan hen overdragen. Maar vooral ook beschrijven wij wat wij zien als de meerwaarde van kinderopvang, hoe we deze vormgeven in een veilige omgeving en met welke activiteiten we dat doen. Onze werkwijze leidt tot een plek waar kinderen zich veilig voelen in een vertrouwde omgeving en waar ouders hun kind met een gerust hart kunnen achterlaten.

Identiteit

Het Kinderhuys biedt een ondersteunende rol als het gaat om identiteitsvorming. Onze doelstelling is om het woord opvoeding te vertalen in opvangen, verzorgen en begeleiden. Zodat wanneer de kinderen vier jaar zijn ze goed voorbereid naar de basisschool kunnen. Het Kinderhuys hanteert een aantal normen en waarden die we op de kinderen zullen overdragen. Hiervoor zijn een aantal huisregels waaraan de kinderen zich moeten houden. Hieronder valt onder andere, niet gillen, niet rennen, geen speelgoed van anderen afpakken en niet gooien met speelgoed.

Het Kinderhuys is een kinderdagverblijf waar de ouder(s) in het begin, een bepaalde tijd, het kind komen brengen en halen wanneer het hen uitkomt. Ze mogen het kind niet voor 08.00 uur en niet na 18.00 uur brengen of ophalen. Langzamerhand worden de regels daarin strenger zodat er een geleidelijk structuur wordt opgebouwd voor zowel ouder(s) als kind. Ouder(s) mogen hun kinderen voor 09.30 brengen en na 16.00 ophalen op de groep. Tussen 9.30 uur en 16.00 uur mogen de ouders hun kind(eren) op de gang opwachten. De desbetreffende pedagogisch medewerker brengt het kind dan op de gang bij de ouder(s). Hier is voor gekozen om onrust op de groepen te voorkomen.

De kinderdagverblijven en sociale veiligheid

Sociale veiligheid is belangrijk voor een kind om zichzelf te kunnen zijn en zich optimaal te kunnen ontplooiën. Een kinderdagverblijf zien wij als het tweede opvoedingsklimaat naast de thuissituatie. Ons streven is de sociale veiligheid optimaal te bevorderen. De groepssamenstelling kan binnen één week van dag tot dag sterk verschillen, wel is de samenstelling van de groep elke maandag, dinsdag etc. gelijk. Omdat de groep van dag tot dag een andere samenstelling kan hebben is het belangrijk om ook op andere wijzen de gewenste veiligheid, rust en vertrouwde in de groepen te bewerkstelligen. I.v.m. met deze problematiek zijn er afspraken gemaakt met diverse instanties zoals Tactus, wijkverpleegkundigen, Gemeente Deventer, Stichting de Kij en Bureau Jeugdzorg. Dit alles is na toestemming van de ouder(s). Gezien het grote aantal kinderen waarvan de ouder(s) niet of slecht Nederlands spreken, geven we deze groep extra aandacht met betrekking tot lezen, het leren van woorden etc. In dit verband hebben we verticale groepen gevormd. Jonge kinderen hebben behoefte aan regelmaat, herhaling en herkenbare situaties. Ook dat verhoogt hun gevoel voor veiligheid. Op het kinderdagverblijf spelen we hier zoveel mogelijk op in.

Sociale competenties

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich ontwikkelen tot mensen die hun verantwoordelijkheid kennen en nemen. Daarom worden de kinderen zelf in staat gesteld om zelf iets te onderzoeken en zelf antwoorden te vinden in verschillende situaties. Spel en

spelen is daarbij zeer belangrijk. Spel bevordert het voorstellingsvermogen, het inzicht, de communicatie evenals het vermogen om samen te werken en problemen op te lossen. Daarnaast willen we kinderen aanmoedigen en ondersteunen in het ontwikkelen van een eigen visie, en in hun compassie en sympathie voor anderen (leren rekening houden met elkaar). Tijdens de gezamenlijke bezigheden en activiteiten (bijvoorbeeld kringgesprek in een peutergroep) worden de belangen van individuele kinderen meegenomen, zodat de kinderen leren nadenken over de belangen van anderen. Op deze manier wordt kinderen geleerd rekening te houden met de ander. Kinderen leren zo in openheid en respect te kijken naar verschillende manieren waarop mensen situaties kunnen beleven. Groepsleiding ondersteunt de kinderen in het reflecteren op hun eigen gedrag en het denken over zaken die voor hen van belang zijn. De vaardigheden van de groepsleiding om kinderen te begrijpen en interacties met ze aan te gaan zijn hierbij van wezenlijk belang. Daar hoort ook bij dat we de kinderen al jong leren elkaar te helpen, de één kan bijvoorbeeld al wel een knoop los krijgen, en de ander nog niet. Het geeft kinderen zowel een goed gevoel geholpen te worden, als om een ander te mogen helpen. Al op jonge leeftijd leren we de kinderen om mee te helpen de groep op te ruimen, bij de jongste kinderen gaat dit, vanzelfsprekend, nog spelenderwijs. Bij de oudere kinderen doen we een beroep op hun gevoel voor verantwoordelijkheid. Wij belonen de kinderen als ze zelf aangeven dat ze naar het toilet moeten. Dat doen we met een plaskaart. Elke keer als zij op de wc geplast hebben krijgen zij een sticker op hun plaskaart. Is de plaskaart vol dan krijgen ze een kaartje en zijn ze een grote meid of jongen. Er staan twee driezitsbanken op de groep. De kinderen worden daar vaak in kleine groepjes voorgelezen. Dit is een goede manier om de kinderen te stimuleren om elkaar iets te vertellen over een boek. Ze leren te wachten op hun beurt om elk wat te vertellen. Door het samenzijn in de groep leren kinderen samen spelen en rekening te houden met elkaar. In een groep leren de kinderen veel van elkaar, ze imiteren, corrigeren, dagen uit, hebben zorg voor elkaar, delen samen plezierige momenten en maken vriendjes. In groepsverband doe je veel samen waardoor het makkelijker is je over iets heen te zetten. Ook leren we kinderen na een ruzie op een positieve manier opnieuw het contact voort te zetten.

Emotionele veiligheid op het kinderdagverblijf

De groepsleiding zorgt voor emotionele veiligheid op de groep door het creëren van een sfeer waarbinnen ieder kind tot zijn recht komt en waar vertrouwen de boventoon voert. Lachen, plezier maken, gezelligheid creëren, maar je ook even mogen terugtrekken zijn begrippen die de basis vormen voor een goede sfeer. Hulpmiddelen hierbij zijn het bieden van structuur en regels die voor kinderen herkenbaar en begrijpelijk zijn.

Normen en waarden

Wij zijn van mening dat in al ons handelen steeds iets terug te vinden is van onze eigen inzichten en ideeën, onze waarden en normen. Bij het opvoeden van kinderen speelt het overbrengen van waarden en normen voortdurend een rol. Vanuit onze organisatie dragen we bewust uit:

- Waardering voor het leven; ons streven is om de kinderen al vroeg respect voor de natuur en voor alles wat leeft bij te brengen. Ieders individuele vrijheid en integriteit respecteren/bewaken.
- Gelijkwaardigheid tussen mensen; we hechten er belang aan om kinderen te leren dat mensen verschillend zijn, maar dat ze zeker gelijkwaardig zijn. Naast de verschillen in cultuur zijn er meerdere verschillen te benoemen: verschil in achtergrond, in ontwikkeling en in temperament. Ook zal de thuissituatie niet altijd overeenkomen met het

opvoedingsklimaat op de kinderopvang. We staan op een positieve manier stil bij al die mogelijke verschillen.

- Respectvol omgaan met elkaar; zowel met volwassenen als met kinderen. Volwassenen hebben hierin een voorbeeldfunctie. In principe zal de groepsleiding gewenst, respectvol gedrag proberen te bevorderen. Het uiten van verbaal of fysiek geweld vinden wij onacceptabel. Als een kind ongewenst gedrag vertoont, corrigeren wij het gedrag, maar maken we tevens wel duidelijk dat we niet het kind maar het gedrag onacceptabel vinden.
- Gelijke kansen voor jongens en meisjes; kinderen leren deze waarden en normen primair door oefening en door de aanwezigheid van volwassen rolmodellen. Wij vinden het dan ook belangrijk dat alle medewerkers een open houding hebben en openstaan voor feedback, zowel positief als negatief. Dit geldt voor alle relaties die worden aangegaan: met de kinderen, de ouders, de collega's en de leidinggevenden. Hierdoor worden signalen opgepakt en wordt samenwerken makkelijker.

Persoonlijke competenties

Ieder kind is uniek en heeft zijn eigen individualiteit. In ons pedagogisch handelen zullen wij dan ook het belang van het individuele kind zwaar laten wegen en steeds bewust afwegen tegen het groepsbelang. Ieder kind heeft eigen behoeftes: respect voor zijn individualiteit verhoogd zijn eigenwaarde en het zelfvertrouwen. Ook al gaat de groep iets doen dan nog kan het zijn dat één van de kinderen daar geen behoefte aan heeft en dus met iets anders aan de gang gaat. Kinderen worden wel steeds opnieuw uitgenodigd om mee te doen met andere kinderen of met een activiteit, we zullen dit echter nooit verplichten. Het kan voorkomen dat het individuele belang wijkt voor het groepsbelang. We stimuleren de kinderen, al spelend, te leren. De kinderen verwerven kennis en krijgen de kans te ervaren hoe prettig het is iets te presteren. Ze leren dat moeilijkheden overwonnen kunnen worden en zichzelf te zien als een waardevol lid van de groep. Groepsleiding ondersteunt de kinderen in het ontwikkelen van vertrouwen en eigenwaarde. De eigenheid, ambities en interesses van ieder kind worden aangemoedigd, en daarmee het verlangen om te leren. Jongens en meisjes krijgen dezelfde kansen om hun mogelijkheden en interesses te onderzoeken en verder te verkennen, zonder enige belemmering vanuit stereotype denken. Om kinderen goed te leren omgaan met hun gevoelens is het belangrijk dat de groepsleiding de gevoelens van de kinderen respecteert, ze onderkent en weet te verwoorden. Elk kind heeft recht op zijn eigen boosheid, verdriet, angsten, genot en plezier. Door deze gevoelens voor de kinderen te verwoorden leert een kind zijn gevoelens herkennen en voelt het zich gezien. Dit vergroot zijn gevoel voor eigenwaarde. We leren de kinderen emoties uiten; aan verdriet wordt ruimte gegeven. Het leren omgaan met emoties kan immers juist ontspannend en verlichtend werken. Daar waar een kind zich verliest in een bepaald gevoel zullen we het kind helpen en ondersteunen om de situatie beter te kunnen hanteren.

Veiligheid, gezondheid en welzijn

De zorg voor het individuele kind, zijn veiligheid, gezondheid, de ontwikkelings- en leermogelijkheden zijn centrale onderwerpen in de kinderopvang. Een voorbeeld van veiligheid omtrent slapen voor de allerkleinsten is dat we de kinderen op de rug laten slapen i.v.m. het verkleinen van de kans op wiegendood. Wanneer het kind wel op zijn buik mag slapen, dient u toestemmingsformulier voor in te vullen.

Een ander voorbeeld is voedselbereiding waarvoor richtlijnen zijn opgesteld om zo een goede hygiëne te kunnen waarborgen. Een laatste voorbeeld dat we in dit kader willen geven is dat we er zorg voor dragen dat de kinderen een gevarieerde en gezonde voeding wordt aangeboden. Wij houden ook rekening met afwijkende en/of cultuurgebonden

voedingsgewoontes. Tevens houden we jaarlijks ontruimingsoefeningen. Voor een goede gezondheid is voldoende beweging noodzakelijk. Dit proberen wij zoveel mogelijk te stimuleren. Op het kinderdagverblijf spelen we minimaal één keer per dag buiten, tenzij het weer dit niet toelaat. Buiten kunnen de kinderen rennen en op allerlei andere manieren tegemoet komen aan hun natuurlijke bewegingsdrang. Onnodige zitsituaties worden zoveel mogelijk vermeden. Ook de binnenruimtes zijn zo ingericht dat bewegen gestimuleerd wordt. Ook leren de kinderen gevaren te onderkennen. Zo leren zij de risico's van de buitenwereld in schatten. Wij zullen met de kinderen naar het winkelcentrum lopen voor boodschappen, gaan wandelen naar het park of naar de markt. We staan open voor ideeën van de kinderen (kinderparticipatie) en moedigen de kinderen aan een eigen idee te ontwikkelen. Wanneer kinderen ergens over kunnen meedenken of invloed kunnen uitoefenen, voelen ze zich meer verantwoordelijk voor die keuze. Kinderparticipatie verhoogt de betrokkenheid van de kinderen bij de opvang. Als er actief naar kinderen geluisterd wordt, vergroot dat hun zelfvertrouwen. Participatie stimuleert kinderen om zelf na te denken, het daagt ze uit om met elkaar en met volwassenen van gedachten te wisselen en te onderhandelen.

Één keer in de week komt er een kinderfysiotherapeut. Zij kijkt bij de kinderen of een kind een achterstand heeft in de motoriek en waar zij extra aandacht aan kan besteden. Dit doet zij door middel van testen. Elk nieuw kind krijgt een test. Ze test de manier waarop het kind beweegt en welke activiteiten het kind kan ten opzichte van leeftijdsgenoten. De testen geven aan of er motorische beperkingen zijn en in welke mate. Naar aanleiding van de uitslagen van de testen stelt de fysiotherapeut een behandelplan op (met toestemming van de ouders). Het doel hiervan is dat het kind uiteindelijk beter leert functioneren in zijn fysieke en sociale omgeving. Tijdens de behandeling oefent het kind spelenderwijs. Bij baby's bestaat de behandeling voor een deel uit hantering- en houdingsadviezen.

Groepsindeling

In het totaal hebben we toestemming voor 40 kinderen.

In groep 1: 0 maanden tot 18 maanden mag de groep maximaal uit 12 kinderen bestaan.

Het hangt dus van de gemiddelde leeftijd af hoeveel leidsters op de groep aanwezig zijn. Er zijn maximaal 3 leidsters op een groep.

In groep 2: 19 maanden tot 35 maanden mag de groep uit maximaal 14 kinderen bestaan

In groep 3: 26 maanden tot de kinderen naar de basisschool gaan mag de groep maximaal uit 14 kinderen bestaan

Het kinderdagverblijf bestaat uit 3 lokalen.

De groepen zijn als volgt verdeeld:

Groep 1	0 maanden tot 18 maanden
Groep 2	19 maanden tot 34 maanden
Groep 3	35 maanden tot basisschool

Dit is een richtlijn. Er wordt ook naar het individuele kind gekeken, dus het kan zijn dat er van deze richtlijn wordt afgeweken. In het geval de groep, waar het kind naar toe zou moeten op een bepaalde leeftijd kan het zijn dat het kind pas naar de nieuwe groep gaat als daar plaats is of omdat er een nieuwe pedagogisch medewerker is aangenomen of omdat een kind uit die groep weggaat.

De verhouding kinderen pedagogisch medewerkers is als volgt:

De verhouding kinderen pedagogisch medewerkster hangt af van de leeftijd van de kinderen in de groep.

Groep 1:

1 pedagogisch medewerker per 4 aanwezige kinderen tot 1 jaar

1 pedagogisch medewerker per 5 aanwezige kinderen van 1 tot 2 jaar

Deze groep mag uit maximaal 12 kinderen bestaan, dat betekent dat er maximaal drie pedagogisch medewerkers op deze groep werken. Of de pedagogisch medewerkers maximaal vier of vijf kinderen onder zich hebben hangt af van de samenstelling van de groep. Als er de maximale ruimte van 12 is ingevuld dan geldt dus vier kinderen per pedagogisch medewerker ongeacht de leeftijd van de kinderen. Als er minder kinderen zijn dan wordt er naar de leeftijd van de kinderen gekeken en wordt de kind leidster ratio gehanteerd.

Groep 2

1 pedagogisch medewerker per 5 aanwezige kinderen van 1 tot 2 jaar

1 pedagogisch medewerker per 6 aanwezige kinderen van 2 tot 3 jaar

Deze groep mag uit maximaal 14 kinderen bestaan, dat betekent dat er maximaal drie pedagogisch medewerker op deze groep werken. Of de pedagogisch medewerker maximaal vijf of zes kinderen onder zich hebben hangt af van de samenstelling van de groep. Als er de maximale ruimte van 14 is ingevuld dan hebben twee pedagogisch medewerkers vijf kinderen onder zich en 1 pedagogisch medewerker vier kinderen ongeacht de leeftijd van de kinderen. Als er minder kinderen zijn dan wordt er naar de leeftijd van de kinderen gekeken en wordt de kind leidster ratio gehanteerd.

Groep 3

1 pedagogisch medewerker per 6 aanwezige kinderen van 2 tot 3 jaar

1 pedagogisch medewerker per 8 aanwezige kinderen van 3 tot 4 jaar

Deze groep mag uit maximaal 14 kinderen bestaan, dat betekent dat er maximaal drie pedagogisch medewerkers op deze groep werken. Of de pedagogisch medewerkers maximaal zes of zeven kinderen onder zich hebben hangt af van de samenstelling van de groep. Als er de maximale ruimte van 14 is ingevuld dan hangt het af van de leeftijd van de kinderen of er twee of drie pedagogisch medewerker aanwezig zijn. Als de gemiddelde leeftijd twee jaar is, dan zijn twee groepen van zes en één van drie. Als de gemiddelde leeftijd drie jaar is, dan zijn er twee groepen van zeven. Als er minder kinderen zijn dan wordt er naar de leeftijd van de kinderen gekeken en wordt de kind leidster ratio gehanteerd.

De pedagogisch medewerkers werken 9 uur per dag. De leidster werkt van 08:00 uur tot 17:30 uur of van 08:30 uur tot 18:00 uur. In het geval dus of het eerste half uur of het laatste half uur worden de groepen samengevoegd, Indien er minder dan drie leidsters aanwezig zijn. Of een leidster van een andere groep neemt de taken over totdat de vaste leidster begint, of nadat de vaste leidster is weggegaan. We proberen de vrije dagen ook door een vaste leidster te laten vervangen.

In het geval van ziekte of vakantie proberen we de andere vaste medewerkers te laten invallen. Als er geen vaste medewerkster beschikbaar is dan laten we iemand via een uitzendbureau werken. We werken samen met Start medi interim.

In het geval er door b.v. ziekte minder dan drie vaste medewerkers aanwezig zijn, dan kunnen we er in uitzonderlijke situaties voor kiezen om groepen samen te voegen, om de rust voor de kinderen en de dagstructuur te bewaken.

Activiteiten

Creativiteit en drama geven kinderen de mogelijkheid zichzelf te uiten en te experimenteren met gevoelens. Binnen het kinderdagverblijf zijn creatieve activiteiten belangrijk. Bij het kinderdagverblijf wordt op een eenvoudige wijze gebruik gemaakt van drama (we zijn nu allemaal dwergen en we hebben.....). Drama zit in het spel dat de kinderen zelf spelen (winkeltje, vader en moedertje, ridderspel etc.) continue verweven. Door het bieden van een gevarieerd aanbod aan activiteiten, gebruik makend van allerlei verschillende materialen, leveren we een bijdrage aan de ontwikkeling van kinderen. Kinderen worden gestimuleerd om iets "nieuws" te leren om zo meerdere, verschillende ervaringen op te doen. Op de vestiging is een breed aanbod van speelgoed om de fijne en grove motoriek goed te kunnen ontwikkelen. Tevens is er voor ieder wel iets dat aanspreekt en is er voldoende uitdaging. We noemen: knutselactiviteiten, muziek maken, spelletjes, puzzelen, bevorderen van fantasiespel, grote bewegingsspelletjes. Ook de taalontwikkeling wordt op veel manieren, spelenderwijs bevorderd; bijvoorbeeld tijdens een spelletje, het zingen, de gesprekjes aan tafel, het lezen van een boekje en natuurlijk tijdens het voorlezen. Op het kinderdagverblijf bieden we specifieke activiteiten aan voor een bepaalde leeftijd. Bijvoorbeeld voor de iets grotere kinderen legpuzzels met kleinere stukjes. Het kinderdagverblijf is voorzien van goede buiten speel mogelijkheden. Het streven is om, als het weer het toelaat, elke dag de kinderen de mogelijkheid te bieden om buiten te spelen. Alleen met de allerjongsten is dit in de praktijk niet altijd haalbaar.

Werken met materialen uit de natuur is het meest voor de hand liggende voorbeeld om kinderen al op jonge leeftijd bewust te maken van de natuur.

Buitenspelen

De groepen spelen gezamenlijk of apart buiten, dit ligt aan het schema van de pedagogisch medewerkers. De kinderen kunnen op het terrein buitenspelen. Het terrein is afgezet met hekken van gaas, zodat de kinderen niet weg kunnen lopen. Tijdens het buitenspelen is er altijd minimaal een pedagogisch medewerker aanwezig, de pedagogisch medewerker houdt de kinderen in de gaten en kan ook met de kinderen mee spelen. In de hal voor de buitendeur naar het speelterrein staat verschillend speelgoed voor de kinderen (autootjes waar ze op kunnen zitten, een kinderwagen, ballen enz.). De kinderen mogen één speelgoed uitkiezen, er mag in overleg gewisseld worden van speelgoed. Als het spelen afgelopen is brengt het kind het speelgoed wat hij of zij heeft uitgezocht ook weer zelf naar binnen.

Eten

Alle kinderen krijgen 's middags rond 11.30 uur brood in de eigen groep. Bij het eten letten wij er op dat het eten gevarieerd is, voedzaam is en er wordt rekening gehouden met de achtergrond van de kinderen.

Slapen

Op kinderdagverblijf het Kinderhuys, kunnen alle kinderen die daar behoefte aan hebben slapen. Het maakt daarbij niet uit hoe oud het kind is en in welke groep het kind zit. Bij het intakegesprek wordt er met de ouders over het slapen gepraat. De ouders geven aan of het kind slaapt, hoe vaak het kind slaapt, hoelang het kind mag slapen en waarmee het kind slaapt. Als hier veranderingen in komen geven de ouders dit door bij de pedagogisch medewerkers. De baby's slapen in een bedje in een aparte slaapkamer en de oudere kinderen slapen in de grote slaapkamer op een stretcher of een bedje.

Het pedagogisch werkplan

Aanvullend op het pedagogisch beleidsplan heeft het kinderdagverblijf haar vertaalslag gemaakt en dit weergegeven in het pedagogisch werkplan van het kinderdagverblijf. Hiermee wordt het opvoedkundige handelen van de groepsleiding zichtbaar en tevens toetsbaar. Jaarlijks wordt het pedagogisch werkplan met het team en de oudercommissie doorgesproken en, indien gewenst, aangepast. Tevens wordt in het pedagogisch werkplan nog een aantal praktische zaken behandeld: de groepsgrootte, de leeftijdsopbouw van de (stam)groepen, het aantal kinderen per pedagogisch medewerker, het wennen, de leeftijdsgebonden activiteiten die buiten de eigen groep plaatsvinden, het nemen van afscheid ('s ochtends bij het brengen maar ook bij doorstromen naar een andere groep of het verlaten van de opvang), ziekte, het vieren van verjaardagen en andere feesten.

Wij hopen dat u na het lezen van dit pedagogisch beleidsplan inzicht heeft gekregen in onze denk-werkwijze.